

No.

13 Ocak 1961

Şişli (İstanbul)

eleştiri

Pazar
Konseri
"BON POUR
L'ORIENT,"

Bundan yirmi yıl öncele rine kadar, Türkiye dahil, bütün şark ülkelerinden Avrupaya öğrenim yapma ya giden öğrencilere değerleri ne olursa olsun kolaylıkla diploma verilirmiş. Yalnız şu şartla diplomanın üstüne «Bon Pour L'orient» (şark için iyidir) diye birde damga basarak. Yani alınan diploma öğrencinin sadece kendi memleketinde geçerli olur, Avrupada pek işe yaramamış. Özellikle güzel sanatlar dalındaki öğrencilere uygulanan bu usul ozamanki Avrupanın Şark ülkeleri hakkındaki düşü nüşü belirtmesi bakımından hayli ilgi çekici. (Şimdi sanki daha başka türlü mü düşünüyorlar!) Bugün çok şükür böyle haysi yet kırıcı diplomalar artık yok. Ama, eski mantalite devam ediyor olmalı. Hiç olmasa bazı ülkelerde. Bütün bunları neden yazdığımı merak ediyor olacaksınız. Bakın anlata yım;

Geçen haftaki Pazar konseri için İsveç Sefareti, şehire H. J. Reeps adında bir şef teklif etmiş. Hemde bin türlü methiye ile. Tahsisat azlığından dolayı zaten ne yapacağını şaşırılmış olan orkestra idare heyeti bu teklifi memnu niyetle karşılamış. Nasıl karşılamasınki, İsveç gibi Avrupanın en ileri ülkelerinden birinin sefareti, hemde bizim imkânlarımızı za göre birini tavsiye ediyor. Siz olsanız ne yaparsınız? Bizim imkânlar gö re derken bir yabancı artıste en fazla 2000 lira bürüt kaşe verilebileceğini kast ediyorum. Tabii onlarda bu güzel imkânı kacırmamak için bu teklifi teşekkürlerle kabul etmişler. Ve asıl hikâye ondan sonra başladı. Bir şef ki bir yakın nişanı, personaliteyi, falanı filanı, saymasından haberi yok. Hele Brahms'ın piano konserto sundaki yönetimi komedi lere konu olabilecek bir nitelikteydi. Orkestraya gir dediği yerlerde sukût oldu ğundan orkestra gürüyor, dur dediği yerlerde de Brahms «tutti» yazdığından nezaketsizlik bahasına da olsa orkestra mecburen giriyordu. Hülâsa orkestra ile şef buluşmaları gitti. Endişe içinde herkes ne olacağını bekleyen adamın sağduyusu galip gelmiş olacaktı, bütün orkestradan özür dileye rek bu işten kendisini af etmelerini rica etti. Ve her seferinde kıymetini biraz daha anladığımız biricik şefimiz Cemal Resit Reye bagetini teslim etti. Bir gün içinde yeni bir şefle hazırlanan program olabileceğinin en iyisi şeklinde kazasız belâsız icra edildi. Bütün bu dezavantaja rağmen solist pianist Tomris Öziş'in başarısını hakikaten kutlamak lâzım.

AYHAN TURAN